

Seleucia

Sayı XIV - 2024

Olba Kazısı Serisi

Seleucia XIV

Olba Kazısı Serisi

Seleucia, uluslararası hakemli dergidir ve her yıl Mayıs ayında bir sayı olarak basılır. Yollanan çalışmalar, belirtilen yazım kurallarına uygunsayınlanı, çalışması yayınlanan her yazar, çalışmanın baskı olarak yayınlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını Seleucia yayınına devretmiş sayılır. Seleucia kopya edilemez ancak dipnot referans gösterilerek yayınlarda kullanılabilir.

Seleucia Dergisi, Sayı IV - 2014'den itibaren TR Dizin Ulakbim'de ve 2021'den itibaren Erih Plus'ta taranmaktadır.

<http://www.seleuciadergisi.com>

Editörler

Emel Erten
Diane Favro
Fikret Yeğül
Murat Özyıldırım (Baş Editör)
Yavuz Yeğün

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Halit Çal
Prof. Dr. Çiğdem Dürüşken
Prof. Dr. Efrumiye Ertekin
Prof. Dr. Emel Erten
Prof. Dr. Diane Favro
Prof. Dr. Turhan Kaçar
Prof. Dr. Sedef Çokay Kepçe
Prof. Dr. Gülgün Koroğlu
Prof. Dr. Erendiz Özbayoğlu
Prof. Dr. Harun Taşkiran
Prof. Dr. Mehmet Tekocak
Prof. Dr. Ceren Ünal
Prof. Dr. Fikret K. Yeğül
Prof. Dr. Ayşe Fatma Erol
Doç. Dr. Erkan Alkaç
Doç. Dr. Sabri Arıcı
Doç. Dr. Fiğen Çevirici Coşkun
Doç. Dr. Merih Erek
Doç. Dr. Kasım Oyarçın
Doç. Dr. Fikret Özbay
Doç. Dr. Sema Sandalcı
Doç. Dr. Muammer Ulutürk
Doç. Dr. Yavuz Yeğün
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Murat Özgen
Dr. Vujadin Ivanisevic
Dr. Murat Özyıldırım

Seleucia
Olba Kazısı Serisi
Sayı: XIV
Yıl: 2024

ISSN: 2148-4120
ISBN: 978-625-6925-52-6

Yazışma Adresi

Dr. Murat Özyıldırım
Mersin Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Çiftlikköy Kampüsü, 33343 Mersin - Türkiye.
Tel: 00 90 324 361 00 01 - 4735
E-posta: muratozyildirim@mersin.edu.tr

Yayının Adı: Seleucia (Dergi)

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın

Yayın Şekli: Yıllık - Türkçe ve İngilizce.

Yayın Sahibi: Bilgin Kültür Sanat Org. Yay. Bas.
Dağ. Paz. Gıd. İnş. San ve Tic. Ltd. Şti. adına
Engin Devrez

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Engin Devrez

Yayının İdare Adresi: Bilgin Kültür Sanat Şti. Ltd.
Selanik 2 Cad. 64/13, Karadeniz İşhanı 3. Kat
Kızılay - Ankara
Tel: 0312 419 85 67
Sertifika no: 20193
www.bilginyayinevi.com
E - posta: bilginkultursanat@gmail.com

Baskı

Dijital Baskı Merkezi (Osman Sami Solak)
İvedikköy Mh. 1492. Cd. Yenimahalle / AN-
KARA
Tel: 0533 577 6514
Matbaa Sertifika No: 70810

Teknik Düzenleme

Arş. Gör. Burak Erdem

Dağıtım

Selanik 2 Cad. 64/13, Karadeniz İşhanı 3. Kat
Kızılay - Ankara
Tel: 0312 419 85 67

Seleucia | Sayı XIV | Mayıs 2024

A Comment on the Two Mold-Blown Glass Vessels from Anatolia: Christian Affiliations in Roman Imperial Glass
Anadolu Buluntusu Kalıba Üfleme İki Cam Vazo Konusunda Bir Yorum: Roma İmparatorluk Dönemi Camcılığında Hristiyanlıkla İlgili Çağrışımlar
Emel Erten – Güven Sevencan
11

Isaura Territoriumu'ndan Yeni Bir Yazıt
A New Inscription From Isaura's Territorium
Osman Doğanay - Murat Aydaş
23

2017-2019 Lebedos Yüzey Araştırmalarında Ele Geçen Siyah Firnisli Attika Seramikleri
Attic Black-Glazed Pottery from Lebedos Discovered During Archaeological Surveys from 2017 to 2019
Figen Çevirici-Coşkun
31

Ahlat Müzesi'nden Bir Grup Urartu Eseri
A Group of Urartian Artifacts from Ahlat Museum
Bilcan Gökçe - Mikail Ercek - İlhan Kılıç
65

Sinop Balatlar Kilisesi Kazılarında Ele Geçen Herakleia Pontika Amphora Buluntuları
Heracleia Pontica Amphorae from Sinop Balatlar Church Excavations
Gülseren Kan Şahin – Ebru Batmaz
85

Yeni Arkeolojik Araştırmalar Işığında Avanos ve Çevresi: Geç Hellenistik Dönemden Geç Antik Çağ'a
Avanos and its Environs in the Light of Recent Archaeological Research: From the Late Hellenistic Period to Late Antiquity
Handan Yıldızhan
119

Trade Relations of Tarsus in the Light of Amphora Finds: From Roman Imperial Period to Late Antiquity
Amphoralar Işığında Tarsus'un Ticari İlişkileri: Roma İmparatorluk Dönemi ve Geç Antik Çağlar
Erkan Alkaç
149

British Museum'da Bulunan Phryg Başlıklı ve Yaşmaklı Bir Büst
The Bust with Phrygian Cap and Yashmak in the British Museum
Meral Hakman
167

Eminler Höyük Erken Tunç Çağı III Seramik Buluntuları ve MÖ III. Binyıl Sonlarında Karaman Ovası
Eminler Höyük Early Bronze Age III Pottery and Karaman Plain at the End of the 3rd Millennium BC
Yalçın Kamış – Tuğçe Şener
187

A Stamped Rhodian Amphora from the British Museum: A New Eponym-Fabricant Couple
British Museum'dan Müburlü Bir Rhodos Amphorası: Yeni Bir Yönetici-Üretici Çifti
Erkan Alkaç – Handegül Canlı
217

Sisan Höyük'ten Hellenistik ve Roma Dönemi Seramikleri
Hellenistic and Roman Pottery from Sisan Höyük
Hatice Körsulu – Cemile Gültekin
229

Koloe (İzmir-Kiraz) Buluntusu Roma Heykeltıraşlık Eserleri Üzerine Yorumlar
Comments on the Roman Sculpture from Koloe (Kiraz - İzmir)
Ali Özkan
273

Büyük Deller Hellenistik Dönem Seramikleri Üzerine Ön Değerlendirmeler
Preliminary Analysis of the Hellenistic Pottery from Büyük Deller
Burcu Tüysüz - Işıl Demirtaş - Pınar Çaylı
297

Akşehir Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nden Bir Grup Pişmiş Toprak Unguentarium
A Group of Terracotta Unguentaria from Akşehir Nasreddin Hodja Archaeology and Ethnography Museum
Nizam Abay – Cüneyt Öz
329

PRAEFATIO

Seleucia'nın 2024 yılı, XIV. sayısını okurlarımıza sunmaktan ve bu sayıda da seçkin arkeolojik çalışmalara yer vermekten dolayı gurur ve mutluluk duymaktayız.

Seramik çalışmalarının ağırlıklı olduğu bu sayımızda özellikle de Orta Anadolu seramik buluntuları konusundaki çalışmalara yoğunluklu olarak yer verilmektedir. Cappadocia'daki Aksaray Büyük Deller kazısı ile Lycaonia bölgesindeki Karaman Sisan Höyük kazısı seramiklerine ilişkin makalelerin yanında Karaman Eminler Höyük araştırmalarında tespit edilen Erken Tunç Çağı III seramik buluntularına ilişkin çalışma bölge tarihinin çok daha erken evrelerini yansıtmakta; MÖ üçüncü binyıl sonlarında Karaman Ovası yerleşimleri konusunda aydınlatıcı bilgiler sunmaktadır. Yine Orta Anadolu arkeolojisini aydınlatan verileri içeren bir makale de Cappadocia'da Avanos ve çevresinde yapılan yüzey araştırmalarının sonuçlarını okuyucularımıza sunmaktadır. Akşehir Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi koleksiyonunda yer alan bir grup pişmiş toprak unguentarium'un ele alındığı çalışmada incelenen eserlerin birçoğu her ne kadar müzeye satın alma ve zoralık yolu ile ulaşmış olsalar da bunların bir kısmının Akşehir'de ele geçmiş olması, karşılaştırmalar yapma imkanını vermekte ve bölgenin MÖ birinci yüzyıl ortaları ile MS ikinci yüzyıl arasındaki tarihine ışık tutmaktadır.

Bu sayıda sadece Orta Anadolu değil, diğer bölgelerinden gelen seramikler konusundaki çalışmalara da yer verilmektedir. Tarsus buluntusu Roma İmparatorluk Dönemi ve Geç Antik Çağ amphoraları bağlamında kentin diğer bölge ve merkezlerle kurduğu geniş ilişki ağı ile ilgili sonuçlara ulaşılmakta; Batı Anadolu seramik çalışmaları ise Lebedos yüzey araştırmalarında ele geçen siyah firnisli Attika seramikleri ile temsil edilmektedir. Karadeniz bölgesi arkeolojisini yansıtan bir seramik çalışması "Sinop Balatlar Kilisesi Kazılarında Ele Geçen Herakleia Pontika Amphora Buluntuları" başlığını taşımaktadır. British Museum koleksiyonundaki mühürlü bir Rhodos amphorasından yola çıkılarak, Hellenistik Dönem'deki yönetici-üretici bağlantısı konusuna yaklaşımlar getirilen çalışmanın da okuyucularımızın ilgisini çekeceğini ümit etmekteyiz.

Seleucia'nın XIV. sayısında heykeltıraşlık çalışmalara da yer almaktadır. Bunlardan ilki, Tire Müzesi'nde bulunan İzmir-Kiraz (Koloe) buluntusu Roma heykeltıraşlık eserlerine ilişkindir. Bunların kökenlerinin Philadelphia heykel üretim merkezine dayandığı önerilmektedir. British Museum'da bulunan Phryg başlıklı ve yaşmaklı

büst ayrıntılı olarak değerlendirildikten sonra eserde bir kadının betimlenmekte olduğu ve bunun bir Parthia personifikasyonu olduğu önerisinde bulunmaktadır.

Bu sayıda cam çalışmalarına ilişkin tek makalede Anadolu buluntusu olan ve kalıba üfleme tekniğinde yapılmış iki cam vazo yorumlanmakta ve bunların Hıristiyanlıkla ilgili olan çağrışımları ele alınmaktadır.

“Isaura Territorium’undan Yeni bir Yazıt” başlıklı makalede bir Pers adı olarak değerlendirilen Sisiphernes’in yer aldığı Roma İmparatorluk Dönemi heykel kaidesi üzerindeki yazıt tanıtılmaktadır. Doğu Anadolu’nun Demir Çağı’nı yansıtan bir çalışma olarak “Ahlat Müzesi’nden Bir Grup Urartu Eseri” başlıklı makalenin araştırmacılara çeşitli malzeme grupları üzerinde yaptıkları çalışmalarda fayda sağlayacağını düşünüyoruz.

Editörler:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Dr. Murat Özyıldırım (Baş Editör)

Doç. Dr. Yavuz Yeğin

PREFACE

In Seleucia's 2024 issue we are proud and happy to present many distinguished archaeological studies. This issue focuses mainly on pottery studies, particularly on the finds from Central Anatolia such as the material from Aksaray Büyük Deller excavations in Cappadocia or Karaman Sisan Höyük excavations in Lycaonia. Early Bronze Age III pottery discovered in Karaman Eminler Höyük provides data on much earlier phases of the history of the Karaman Plain providing enlightening information about the Karaman Plain in the late third millennium BC. Another illuminating article on the archeology of Central Anatolia presents to our readers the results of the surface surveys carried out in Avanos and its surroundings in Cappadocia. Although many of the terracotta unguentaria studied in another article in the collection of Akşehir Nasreddin Hoca Archeology and Ethnography Museum reached the museum through purchase and confiscation, the fact that some of them were recovered in Akşehir makes it possible to make comparisons and sheds light on the settlement history of the region between the mid-first century BC and the second century AD.

This issue includes studies on pottery not only from Central Anatolia but also from other regions. The study on the Roman Imperial and Late Antique amphorae found in Tarsus reveals the wide network of relationships established by the city with other regions and centers. Western Anatolian finds are represented by an article on the black glazed Attic pottery found in the Lebedos surface surveys and Black Sea region by another study on the Heracleia Pontica amphorae discovered in Sinop Balatlar Church Excavations. We hope that the study, which approaches the issue of the manager-producer connection in the Hellenistic Period, based on a sealed Rhodian amphora in the British Museum collection, will attract the attention of our readers.

This issue also includes articles on ancient sculptures. The first example is related to the Roman sculptural pieces found in Izmir-Kiraz (Koloë) now in the collection of Tire Museum. It is suggested that they are the works of sculpture production center in Philadelphia. After a detailed evaluation of the bust with Phrygian cap and yashmak (veil) in the British Museum, it is suggested that the work depicts a woman and is a Parthia personification.

The only article on glass is a comment on two Roman mold-blown glass vessels found in Anatolian findspots and with possible Christian connotations.

The inscription on the Roman Imperial Period statue base mentioning Sisiphernes, which is considered a Persian name, is introduced in another article. As a study reflecting the Iron Age of Eastern Anatolia, we think that the article titled “A Group of Urartian Artifacts from the Ahlat Museum” will benefit researchers in their studies on various material groups.

Editors:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Dr. Murat Özyıldırım (Editor in Chief)

Assoc. Prof. Dr. Yavuz Yeğin

Olba Kazısı Serisi

Seleucia

Makale Başvuru Kuralları

Seleucia, Olba Kazısı yayını olarak yılda bir sayı yayınlanır. Yayınlanması istenen makalelerin en geç Şubat ayında gönderilmiş olması gerekmektedir. Seleucia, arkeoloji, eski çağ dilleri ve kültürleri, eski çağ tarihi, sanat tarihi konularında yazılan, daha önce yayınlanmayan yalnızca Türkçe, İngilizce çalışmaları ve kitap tanıtımlarını yayımlar.

Yazım Kuralları

Makaleler, Times New Roman yazı karakterinde, word dosyasında, başlık 12 punto baş harfleri büyük harf, metin ve kaynakça 10 punto, dipnotlar 9 punto ile yazılmalıdır. Sayfa sayısı, kaynakça dâhil en çok on sayfa olmalıdır. Müze, kazı, yüzey araştırması malzemelerinin yayın izinleri, makale ile birlikte yollanmalıdır. Kitap tanıtımları, üç sayfayı geçmemelidir. Çalışmada ara başlık varsa bold ve küçük harflerle yazılmalıdır. Türkçe ve İngilizce özetler, makale adının altında, 9 punto, iki yüz sözcüğü geçmemelidir. Özetlerin altında İngilizce ve Türkçe beşer anahtar sözcük, 9 punto olarak “anahtar sözcükler” ve “keywords” başlığının yanında verilmelidir. Doktora ve yüksek lisans tezlerinden oluşturulan makaleler, yayına kabul edilmemektedir.

- Dipnotlar, her sayfanın altında verilmelidir. Dipnotta yazar soyadı, yayın yılı ve sayfa numarası sıralaması aşağıdaki gibi olmalıdır. Demiriş 2006, 59.
- Kaynakça, çalışmanın sonunda yer almalı ve dipnottaki kısaltmayı açıklamalıdır.

Kitap için:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.

Makale için:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.

- Makalede kullanılan fotoğraf, resim, harita, çizim, şekil vs. metin içinde yalnızca (Lev. 1), (Lev. 2) kısaltmaları biçiminde “Levha” olarak yazılmalı, makale sonunda “Levhalar” başlığı altında sıralı olarak yazılmalıdır. Bütün levhalar, jpeg ya da tift formatında 300 dpi olmalıdır. Alıntı yapılan levha varsa sorumluluğu yazara aittir ve mutlaka alıntı yeri belirtilmelidir.
- Levha sayısı her makalede 10 adet ile kısıtlıdır.
- Latince - Yunanca sözcüklerin yazımında özel isimlerde; varsa Türkçe ek virgülle ayrılmalı, örneğin; Augustus’un, cins isimler italik yazılmalı, varsa Türkçe ek, italik yapılmadan sözcüğe bitişik yazılmalıdır, örneğin; *caveanın*.
- Tarih belirtilirken MÖ ve MS nokta kullanılmadan, makale başlıkları ile yazar ad ve soyadlarında sadece baş harfler büyük harf olarak yazılmalıdır.

Olba Excavations Series

Seleucia

Scope

Seleucia is annually published by the Olba Excavations Series. Deadline for sending papers is February of each year. Seleucia features previously unpublished studies and book reviews on archaeology, ancient languages and cultures, ancient history and history of art written only in Turkish or English.

Publishing Principles

Articles should be submitted as word documents, with font type Times New Roman, font sizes 12 points for headings (first letters should be capitalized), 10 points for text, and 9 points for footnotes and references. The number of pages of each article should not be longer than ten pages, including the bibliography. If the study is on some material/materials from a museum or an excavation, the permission for publication should be submitted together with the article. The book reviews should not be longer than three pages. If there are sub-titles, the headings should be written bold with small letters. Abstracts written in both Turkish and English should appear below the heading of the article, should be size of 9 points and minimum count of words should be 200. Below the abstracts, a minimum of 5 keywords for both languages should be included (of size 9 points) below the headings “anahtar sözcükler” and “keywords”. The articles produced out of master’s theses or doctoral dissertations will not be accepted for publication.

- Footnotes should be given under each page. The ordering of author surname, year of publication and page number should be as follows: Demiriş 2006, 59.
- The reference list should appear at the end of the study and should explain the abbreviation given in the footnote.

Book format:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.

Article format:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.

- Photographs, pictures, maps, drawings, figures etc. used in the article should be referred to in the text as (Fig. 1), (Fig. 2) as abbreviations, and an ordered list of these items should appear at the end of the article under the heading “Figures”. All figures should be in JPEG or TIFF format with 300 dpi. If there are figures cited, the responsibility lies with the author and citation should be explicitly given. The number of figures for each article is limited to 10.

A Stamped Rhodian Amphora from the British Museum: A New Eponym-Fabricant Couple

Erkan Alkaç* – Handegül Canlı**

Abstract

Within the British Museum's collection resides a complete stamped Rhodian amphora preserved in its entirety. On one handle of this amphora, the name of the eponym Ἀγέμαχος (c. 181/179 BC) with the month name Θεσμοφόριος is inscribed, while the other handle bears the name of the fabricant Νικαγίς (c. 184 – c. 144 BC). Until the publication of this article, the connection between the eponym Ἀγέμαχος and the fabricant Νικαγίς was unknown. Herein, we present for the first time to the scholarly community, the relationship between the eponym and the fabricant. Amphorae with both handles preserved and bearing stamps elucidate the relationship between the eponyms and the fabricants. Identifying the eponyms associated with a fabricant is crucial for determining the activity period of the fabricant. This, in turn, aids in ascertaining the number of years a fabricant was active in amphora production. Moreover, establishing the association between an eponym and a fabricant is of significance for research on amphora stamps. This article aims to identify the names of the eponym and the fabricant on the stamps located on the two handles of a Rhodian amphora in the British Museum collection and to date these are based on the findings. Due to the eponym Ἀγέμαχος, dated to c. 181/179 BC, the years c. 184 – c. 144 BC have been proposed for the dates when the producer Νικαγίς was active. The stamps on the handles of the subject amphora are pivotal in revealing a hitherto unknown connection between the eponym and the fabricant.

Keywords: British Museum, Rhodes, amphora, amphora stamp, eponym, fabricant

* Assoc. Prof. Dr. Erkan Alkaç, Mersin University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Archaeology, Çiftlikköy Campus, 33343, Mersin - Türkiye. E-posta: ealkac77@gmail.com, Orcid no: 0000-0001-9436-2501.

** Asst. Prof. Dr. Handegül Canlı, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Archaeology, Avşar Campus, Kahramanmaraş - Türkiye. E-posta: handegulcanli@gmail.com; Orcid no: 0000-0003-4455-3961.

We extend our gratitude to Prof. Dr. Gonca CANKARDEŞ-ŞENOL for her invaluable scientific support in the formation of this article. We also express our appreciation to the British Museum for providing a rich resource through its open-access database, which played a significant role in the creation of this study.

British Museum'dan Mühürlü Bir Rhodos Amphorası: Yeni Bir Yönetici-Üretici Çifti

Öz

British Museum envanterine kayıtlı bütün olarak korunmuş mühürlü bir Rhodos amphorasının mühür yönünden incelenmesi bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu amphoranın bir kulpunda yönetici (eponym) Ἀγέμαχος'un (MÖ c. 181/179) ismi ile ay adı Θεσμοφόριος ve diğer kulpunda ise üretici Νικαγίς'in (MÖ c. 184 - c. 144) ismi bulunmaktadır. Bu makaleye kadar yönetici Ἀγέμαχος ile üretici Νικαγίς'in bağlantısı bilinmemekteydi. Burada bu yönetici ve üretici arasındaki ilişki ilk kez bilim dünyasına sunulmuştur. İki kulpu korunmuş mühürlü Rhodos amphoraları, yönetici ve üretici arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktadır. Bir üreticinin ilişkili olduğu yönetici ya da yöneticilerin belirlenmesi, üreticinin faaliyet tarihinin saptanması için önemlidir. Bu yolla üreticinin kaç yıl amphora ürettiği belirlenebilmektedir. Ayrıca yönetici ile üretici birlikteliğinin saptanması, amphora mühür araştırmaları için de önem taşımaktadır. Bu makalede British Museum koleksiyonunda bulunan bir Rhodos amphorasının iki kulbunda bulunan mühürlerdeki yönetici ile üretici isimlerini belirlemek ve bunlardan yola çıkarak tarihlemek amaçlanmıştır. MÖ c. 181/179 yılları arasında tarihlendirilen eponym Ἀγέμαχος aracılığıyla üretici Νικαγίς'in aktif olduğu tarihler için MÖ c. 184 - c. 144 yılları arası önerilmiştir. Araştırmaya konu olan amphoranın kulplarındaki mühürler, şimdiye kadar bilinmeyen bir yönetici ve üretici bağlantısını ortaya koymasından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: British Museum, Rhodos, amphora, amphora mühürü, eponym, fabricant

Rhodian amphorae usually have the name of an eponym on one handle and the name of a fabricant on the other. The eponyms were selected from among the priests of Helios and were responsible for overseeing the commercial production and sales activities of Rhodes for a year. The fabricant is known as the individual who manufactured the amphora.¹ Amphorae with both handles preserved and bearing stamps reveal the relationship between the eponym and the fabricant.² The eponym stamp precisely indicates the production date of such amphorae. The names of eponyms enable the determination of how many years a fabricant produced amphorae. Identifying the earliest and latest eponyms associated with a fabricant plays a crucial role in determining the operational period of an amphora producer³.

Material and Descriptions

A complete Rhodian amphora (Inv. No. BM 2006,0331.2), is in the British Museum. Museum records do not disclose its provenance. The names of an eponym and a fabricant

1 Grace 1948, 144; For suggestions on this subject, see Rauh – Autret – Lund 2013, 151; Dündar 2017, 386-387.

2 Cankardeş-Şenol 2006, 109.

3 Cankardeş-Şenol – Alkaç – Tuncer 2022, 75.

are inscribed on its handles. This article aims to date the amphora and identify the names of the eponym and the fabricant on the stamps. The stamps on the amphora's handles are significant for revealing an unknown connection between the eponym and the fabricant.

The amphora, with a canonical rim edges, has oval-sectioned vertical handles extending from the upper part of the neck to the shoulder. The neck is long and cylindrical, with the shoulder sloping and transitioning smoothly to the body. The swollen body narrows down in a triangular shape towards the canonical base. Rectangular stamps are observed on the upper part of both handles of this amphora (no. 1a)⁴.

Through these stamps, it is understood that the amphora was produced by the fabricant Νικαγίς during the year the eponym Ἀγέμαχος. The stamp is attributed to the eponym Ἀγέμαχος, and the month is Θεσμοφόριος. (no. 1b). The eponym Ἀγέμαχος is thought to have held office around c. 181/179 BC in Period IIIc⁵. The eponym Ἀγέμαχος is linked with the fabricants such as Ἀγαθοκλῆς III⁶ (c. 183 – c. 161 BC), Ἀγορᾶναξ⁷ (c. 209-c. 205 – c. 164-c. 162 BC), Ἀριστείδας II⁸ (c. 192 – c. 170/168 BC), Ἀρίστων⁹ (c. 183 – c. 1170/168 BC), Δαμοκράτης I¹⁰ (c. 203-c. 199 – c. 167/165 BC), Κόσμος II¹¹ (c. 181/179 BC) and Μαρσύας¹² (c. 186 – c. 151 BC)¹³. The stamps associated with the eponym Ἀγέμαχος discovered in various centres such as Tulcea¹⁴, Sinope¹⁵, Amisos¹⁶, Pella¹⁷, Pergamon¹⁸, Nagidos¹⁹, Paphos²⁰, Seleukia²¹, Jerusalem²², Jordanie²³, Crocodilopolis-Arsinoe²⁴, Alexandria²⁵, National

4 For a similar form see Şenol 2018, 382-383, no. 321, fig. 321 a-b.

5 Finkielsztejn 2001, 192, tab. 19. Finkielsztejn 2021, 207 (The eponym's magistracy has been recently dated to c. 180 BC).

6 Conovici – Garlan 2004, 111, no. 18.

7 Finkielsztejn 2001, 109.

8 Lungu 1990, 213, no. 2 a-b, fig. 1.

9 Gaertringen 1898, 232, no. 2.

10 Paris 1914, 322.

11 Cankardeş-Şenol – Alkaç 2007, 303, no. 2b.

12 Nicolaou 2005, 425, no. 106.

13 For the activity periods of these fabricants see Cankardeş-Şenol 2017, 244-247, 250.

14 Lungu 1990, 213, no. 2a-b-3a-b, fig. 1.

15 Conovici – Garlan 2004, 111, no. 18.

16 Alkaç - Cankardeş-Şenol – Yiğitpaşa in press.

17 Akamatis 2000, 55, P12.

18 Börker – Burow 1998, 17-19, no. 1-25, taf. 1; 79, no. 14, taf. 22.

19 Cankardeş-Şenol – Alkaç 2007, 303, no. 2b.

20 Sztetyllo 2010, 27-28, no. 1-2; Sztetyllo 1976, 31, no. 23.

21 Börker 1974, 39, no. 17.

22 Ariel 2000, 269, no. 1.

23 Attalah 2003, 487, no. 1.

24 Empereur 1977, 7, no. 7.

25 Sztetyllo 1975, 172, no. 38.

Museum of Athens²⁶, Varna Museum²⁷, University of Milan Collection²⁸ and Benaki Collection in Alexandria²⁹. This stamp is identical to the one found in the Graeco-Roman Museum in Alexandria³⁰.

The name of fabricant Νικαγίς is visible on the upper part of the other handle (no. 1c). He is known for his associations with eponyms such as Τιμασαγόρας³¹ (c. 184 BC), Καλλικρατίδης II³² (c. 175/173 BC), and probably Ἀστυμήδης II³³ (c. 144 BC). Depending on his association with these eponyms and their magistracy years, the fabricant's activity is dated between c. 184 and c. 144/166 BC³⁴. Stamps of the fabricant Νικαγίς have been found in the centres such as Tanais³⁵, Histria³⁶, Sinope³⁷, Amisos³⁸, Pergamon³⁹, Kition⁴⁰, hinterland of Tarsus⁴¹, Jerusalem⁴², Alexandria⁴³, Syracuse National Museum⁴⁴ and Benaki Collection in Alexandria⁴⁵. The stamp of the amphora in the British Museum, which is the subject of this study, is identical to the one found in Alexandria⁴⁶.

Conclusion

The Rhodian amphora in the British Museum bears a stamp naming the eponym Ἀγέμαχος, who served for a year around 181/179 BC, on one handle. On the other handle, the name of the fabricant Νικαγίς, determined to have produced amphorae between c. 184 and c. 144 BC based on the eponyms associated with him, is inscribed. The association of the eponym Ἀγέμαχος and this fabricant Νικαγίς has been recorded for the first time confirming fabricant's amphora production in the magistracy year of this eponym. This new connection is

26 Jöhrens 1999, 52, no. 131.

27 Mircev 1958, 25, no. 81-82, pl. XI, 1-2.

28 Criscuolo 1982, 29, no. 1.

29 Cankardeş-Şenol 2015, 42, RE-ΑΓΕΜΑΧΟΣ-001.

30 http://amphoralex.org/timbres/eponymes/accueil_epon/affiche_L_un-nom.php, ΑΓΕΜΑΧΟΣ-ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΟΣ-004.

31 Nicolaou 2005, 423, no. 90.

32 Finkielsztein 1993, 384, Rh 3.

33 Cankardeş-Şenol 2015-I, 581.

34 Cankardeş-Şenol 2017, 249.

35 Jöhrens 2001, 427, no. 243.

36 Canarache 1957, 264, no. 642.

37 Conovici – Garland 2004, 113, no. 26, pl. II.

38 Alkaç - Cankardeş-Şenol – Yiğitpaşa in press.

39 Börker – Burow 1998, 49, no. 491, taf. 18; 95, no. 274, taf. 28.

40 Calvet 1982, 29-30, no. 71-72.

41 Alkaç 2020, 56-57, fig. no. 1.

42 Ariel 1990, 55, S 219-222.

43 Sztetyllo 1990, 175, no. 30.

44 Gentili 1958, 75, no. 143.5, fig. 2.

45 http://amphoralex.org/timbres/eponymes/accueil_epon/affiche_LRF.php, RF-NΙΚΑΓΙΣ-001-012.

46 http://amphoralex.org/timbres/eponymes/accueil_epon/affiche_LRF.php, RF-NΙΚΑΓΙΣ-003.

A Stamped Rhodian Amphora from the British Museum: A New Eponym-Fabricant Couple _____

a significant contribution to the study of amphora stamps. The presence of both the fabricant's X die, and the eponym's X die on the same amphora is significant⁴⁷. Knowing which eponym is paired with which fabricant allows for the identification of amphorae belonging together, even if their handles are found separately during excavations⁴⁸. For instance, handles bearing the stamps of both Ἀγέμαχος and Νικαγίς have been found separately in Amisos⁴⁹. Thus, these stamped handles from Amisos should belong to the same amphora. The amphora preserved in the British Museum is dated to the years 181/179 BC based on the tenure of the eponym Ἀγέμαχος.

47 Cankardeş-Şenol 2017, 263-270.

48 We would like to thank Prof. Dr. Gonca Cankardeş-Şenol for her research on Rhodian amphora stamps.

49 Alkaç - Cankardeş-Şenol – Yiğitpaşa in press.

Catalogue

No: 1a

Museum Inv. No.: BM 2006,0331.2

Diameter of the rim: 11.50 cm

Height: 2.80 cm (cross-section of handle), 27.50 cm

Diameter of the base: 4 cm

Width: 3.30 cm (cross-section of handle)

Date: 181/179 BC

No: 1b

Stamp shape: Rectangular

Stamp dimension: 3.4 x 1.7 cm

Eponym: Ἀγέμαχος

Month: Θεσμοφόριος

Inscription characteristics: The inscription is on three horizontal lines

Date: c. 181/179 BC

Matrix: RE-ΑΓΕΜΑΧΟΣ-ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΟΣ-004

Inscription:

Ἐπὶ Ἀγεμά-
χου
Θεσ[μ]ο[φ]ορίου

No: 1c

Stamp shape: Rectangular

Stamp dimension: 3.3 x 1.6 cm

Fabricant: Νικαγίς

Inscription characteristics: The inscription is on one horizontal line

Date: c. 184 – c. 144 BC

Matrix: RF-NΙΚΑΓΙΣ-003

Inscription:

Νικαγίδος

Index

Abbreviations: **Ep.:** Eponym; **Fab.:** Fabricant

A. Personal Names

Ἀγαθοκλῆς III, fab. 1b

Ἀγέμαχος, ep. **1b**

Ἀγορᾶναξ, fab. 1b

Ἀρίστων, fab. 1b

Ἀστυμήδης II, ep. 1c

Ἀστυμήδης II

Δαμοκράτης I, fab. 1b

Καλλικρατίδας II, ep. 1c

Κόσμος II, fab. 1b

Μαρσύας, fab. 1b

Νικαγίς, fab. **1c**

Τιμασαγόρας, ep. 1c

B. Month

Θεσμοφόριος, **1b**

C. Preposition

Ἐπί, **1b**

No. 1c

No. 1a

No. 1b

(https://www.britishmuseum.org/collection/object/G_2006-0331-2).

Bibliography

Akamatis 2000

Akamatis G.M., , *Stamped Handles from the Agora at Pella, Athènes*, (in Greek).

Alkaç 2020

Alkaç, E., “Tarsus Hinterlandından Bir Grup Amphora: Keşbükü Buluntuları”, *Tarsus Araştırmaları II*, (Ed. D. Kaplan, Ankara) 191-214.

Alkaç – Cankardeş-Şenol – Yiğitpaşa in Press

Alkaç, E. - Cankardeş-Şenol, G. – Yiğitpaşa, D. *Amisos'tan Amphora Mühürleri (Avukat Suat Uzun Koleksiyonu)/Stamped Amphora Handles From Amisos (Lawyer Suat Uzun Collection)*, in press.

Ariel 1990

Ariel, D. T., Excavations at the City of David 1978-1985, *QEDEM*, Monographs of the Institute of Archaeology 30, 9-93.

Ariel 2000

Ariel, D. T., *Excavations in the Old City of Jerusalem Conducted by Nahman Avigad, 1969–1982*. Volume I: *Architecture and Stratigraphy: Areas A, W and X-2*. Final Report, Jérusalem: Israel Exploration Society, 267–283.

Attalah 2003

Attalah, N., “Timbres amphoriques du nord de la Jordanie”, *Topoi* Suppl. 4: 485-498.

Börker 1974

Börker, C., “Griechische Amphoren Stempeln vom Tell Halaf bis zum Persischen Golf”, *Baghdader Mitteilungen* 7, 31-49, Taf.4-5.

Börker – Burow 1998

Börker, C., Burow, J., *Die Hellenistischen Amphorenstempel aus Pergamon, Der Pergamon-Komplex*, (ed) Radt, W., Pergamenische Forschungen, Band 11, Berlin-New York.

Canarache 1957

Canarache, V., *Importul Amforelor Stampilate la Istra*, Bucarest.

Cankardeş-Şenol 2006

Cankardeş-Şenol, G., *Klasik ve Helenistik Dönemde Mühürlü Amphora Üreten Merkezler ve Mühürleme Sistemleri*, İstanbul.

Cankardeş-Şenol 2015

Cankardeş-Şenol, G., *Lexicon of Eponym Dies on Rhodian Amphora Stamps*, Volume 1, Eponyms A, *Études Alexandrines* 33, *Amphoralex* 3, Alexandria. 2015.

Cankardeş-Şenol 2017

Cankardeş-Şenol, G., *Lexicon of Eponym Dies on Rhodian Amphora Stamps*, Volume 4, Eponyms T-X, *Études Alexandrines* 39, *Amphoralex* 6, *Corpus International des Timbres Amphoriques*, Fascicule 24, Alexandria.

Cankardeş-Şenol – Alkaç 2007

Cankardeş-Şenol, G. – Alkaç, E., “Nagidos’da Ele Geçen Amphora Mühürleri: Rhodos, Knidos, Kıbrıs ve Lokal Üretimler”, *Dağlık Kilikia’da Bir Antik Kent Kazısının Sonuçları NAGIDOS*, (Ed. S. Durugönül), Adayla Supplement 6, 297–344, İstanbul.

Cankardeş-Şenol – Alkaç - Tuncer 2022

Cankardeş-Şenol, G. – Alkaç, E. – Tuncer, O., *Amphora Mühürleri, Assos Kazısı-Excavations at Assos-II*, İstanbul.

Calvet 1982

Calvet, Y., “Les Timbres Amphoriques”, *Kition-Bamboula I*, Paris.

Conovici – Garlan 2004

Conovici, N. – Garlan, Y., “Les Timbres Amphoriques Etrangers Trouvés à Sinope (I)”, *Anatolia Antiqua* 12, 105-122.

Criscuolo 1982

Criscuolo, L., *Bolli d’Amphora Greci e Romani. La Collezione dell’Universita Cattolica di Milano*, Bologna.

Dündar 2017

Dündar, E., *Transport Jars and Stamped Amphoras from Patara, 7th to 1st Centuries BC. The Maritime Trade of a Harbor City in Lycia, Patara IV.3*, İstanbul.

Empereur 1977

Empereur, J.-Y., *Catalogue des timbres amphoriques de Medinet el-Fayoum (Crocodilopolis - Arsinoé)*, Vol. 1-2, Thèse de 3e cycle, Université Paris IV-Sorbonne.

Finkielsztejn 1993

Finkielsztejn, G., *Amphores et timbres d’amphores importées en Palestine à l’époque hellénistique: Etudes de chronologie et d’histoire*, Thèse de doctorant en archéologie des périodes historiques de l’Université Paris I Pantheon-Sorbonne, Vol. I-III, (PhD thesis).

Finkielsztejn 2001

Finkielsztejn, G., *Chronologie détaillée et révisée des eponymes amphoriques Rhodiens, de 270 à 108 av. J.-C. environ*, BAR International Series, 990, Oxford.

Finkielsztejn 2021

Finkielsztejn, G., “Contribution of the Rhodian Eponyms Amphora Stamps to the History of the Maccabees: The Data”, *The Middle Maccabees, Archaeology, History, and the Rise of the Hasmonean Kingdom*, Ed. A. M. Berlin, P. J. Kosmin, Archaeology and Biblical Studies, Number 28, SBL Press, Atlanta, 193-214.

Gærtringen 1898

Gærtringen, E., “Einige Vergesse Amphorenhenkel Aus Rhodos”, *MDAI(A)* 23, 232-234.

Garozzo 2011

Garozzo, B., *Bolli su Anfore e Laterizi in Sicilia (Agrigento, Palermo, Trapani)*, Pubblicazioni della Classe di Lettere e Filosofia, Scuola Normale Superiore, XXXVI, Pisa.

A Stamped Rhodian Amphora from the British Museum: A New Eponym-Fabricant Couple _____

Gentili 1958

Gentili, G. V., "I timbre anforari rodii nel museo nazionale di Siracusa", *Archivio Siracusano* 4, 18-95.

Jöhrens 1999

Jöhrens, G., *Amphorenstempel im Nationalmuseum von Athen, Mainz.*

Jöhrens 2001

Jöhrens, G., V., Amphorenstempel Hellenistischer Zeit aus Tanais, *Eurasia Antiqua, Zeitschrift für Archäologie Eurasiens* 7: 367-479.

Lungu 1991

Lungu, V., "Nouveaux timbres amphoriques de Sarichioi (dép. de Tulcea)", *Dacia* 35, 185-188.

Mircev 1957

Mircev, M., "Amfornite Peçati od Musea VIV Varna", *Epigrafska Paraditsa* 4, Sofia.

Nicolaou 2005

Nicolaou, I., *Paphos Volume V, The Stamped Amphora Handles from the House of Dionysos*, Nicosia. 2005.

Paris 1924

Paris, J., "Timbre amphoriques de Rhodes", *BCH* 38, 300-326.

Rauh – Autret – Lund 2013

Rauh, N., Autret, C., and Lund, J., "Amphora Design and Marketing in Antiquity", *Kauf, Konsum und Märkte, Wirtschaftswelten im Fokus – Von der römischen Antike bis zur Gegenwart*, Ed. M. Frass, Philippika: Marburger Altertumskundliche Abhandlungen, 59, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden, 145-181.

Sztetyllo 1975

Sztetyllo, Z. "Timbres amphoriques grecs des fouilles polonaises à Alexandrie (1962-1972)", *Etudes et Travaux*, 8, 160-235.

Sztetyllo 1976

Sztetyllo, Z. *Les Timbres Céramiques (1965-1973)*. Nea Paphos I, Varsovie.

Sztetyllo 1990

Sztetyllo, Z., "Timbres céramiques des fouilles polonaises à Alexandrie (1974-1979)", *Etudes et Travaux*, 14, 160-212.

Sztetyllo 2010

Sztetyllo, Z., *Nea Paphos VI, Pottery Stamps from Nea Paphos (Excavations in 1990-2006)*, Polish Archaeology in the Mediterranean Monograph Series, vol. 2, Warsaw.

Şenol 2018

Şenol, A. K., *Commercial Amphorae in the Graeco-Roman Museum of Alexandria, EtAlex* 44, Alexandria.

Seleucia | Sayı XIV | Mayıs 2024

A Comment on the Two Mold-Blown Glass Vessels from Anatolia: Christian Affiliations in Roman Imperial Glass

Anadolu Buluntusu Kalıba Üfleme İki Cam Vazo Konusunda Bir Yorum: Roma İmparatorluk Dönemi Camculuğunda Hıristiyanlıkla İlgili Çağrışımlar
Emel Erten – Güven Sevencan
11

Isaura Territoriumu'ndan Yeni Bir Yazıt
A New Inscription From Isaura's Territorium
Osman Doğanay - Murat Aydaş
23

2017-2019 Lebedos Yüzey Araştırmalarında Ele Geçen Siyah Firnisli Attika Seramikleri
Attic Black-Glazed Pottery from Lebedos Discovered During Archaeological Surveys from 2017 to 2019
Figen Çevirici-Coşkun
31

Ahlat Müzesi'nden Bir Grup Urartu Eseri
A Group of Urartian Artifacts from Ahlat Museum
Bilcan Gökce - Mikail Ercek - İlhan Kılıç
65

Sinop Balatlar Kilisesi Kazılarında Ele Geçen Herakleia Pontika Amphora Buluntuları
Heracleia Pontica Amphorae from Sinop Balatlar Church Excavations
Gülseren Kan Şahin – Ebru Batmaz
85

Yeni Arkeolojik Araştırmalar Işığında Avanos ve Çevresi: Geç Hellenistik Dönem'den Geç Antik Çağ'a
Avanos and its Environs in the Light of Recent Archaeological Research: From the Late Hellenistic Period to Late Antiquity
Handan Yıldızhan
119

Trade Relations of Tarsus in the Light of Amphora Finds: From Roman Imperial Period to Late Antiquity
Amphoralar Işığında Tarsus'un Ticari İlişkileri: Roma İmparatorluk Dönemi ve Geç Antik Çağlar
Erkan Alkaç
149

British Museum'da Bulunan Phryg Başlıklı ve Yaşmaklı Bir Büst
The Bust with Phrygian Cap and Yashmak in the British Museum
Meral Hakman
167

Eminler Höyük Erken Tunç Çağı III Seramik Buluntuları ve MÖ III. Binyıl Sonlarında Karaman Ovası
Eminler Höyük Early Bronze Age III Pottery and Karaman Plain at the End of the 3rd Millennium BC
Yalçın Kamış – Tuğçe Şener
187

A Stamped Rhodian Amphora from the British Museum: A New Eponym-Fabricant Couple
British Museum'dan Mühürlü Bir Rhodos Amphorası: Yeni Bir Yönetici-Üretici Çifti
Erkan Alkaç – Handegül Canlı
217

Sisan Höyük'ten Hellenistik ve Roma Dönemi Seramikleri
Hellenistic and Roman Pottery from Sisan Höyük
Hatice Körsulu – Cemile Gültekin
229

Koloe (İzmir-Kiraz) Buluntusu Roma Heykeltıraşlık Eserleri Üzerine Yorumlar
Comments on the Roman Sculpture from Koloe (Kiraz - İzmir)
Ali Özkan
273

Büyük Deller Hellenistik Dönem Seramikleri Üzerine Ön Değerlendirmeler
Preliminary Analysis of the Hellenistic Pottery from Büyük Deller
Burcu Tüysüz - Işıl Demirtaş - Pınar Çaylı
297

Akşehir Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nden Bir Grup Pişmiş Toprak Unguentarium
A Group of Terracotta Unguentaria from Akşehir Nasreddin Hodja Archaeology and Ethnography Museum
Nizam Abay – Cüneyt Öz
329

ISSN 2148-4124

ISBN 978-625-6925-52-6

